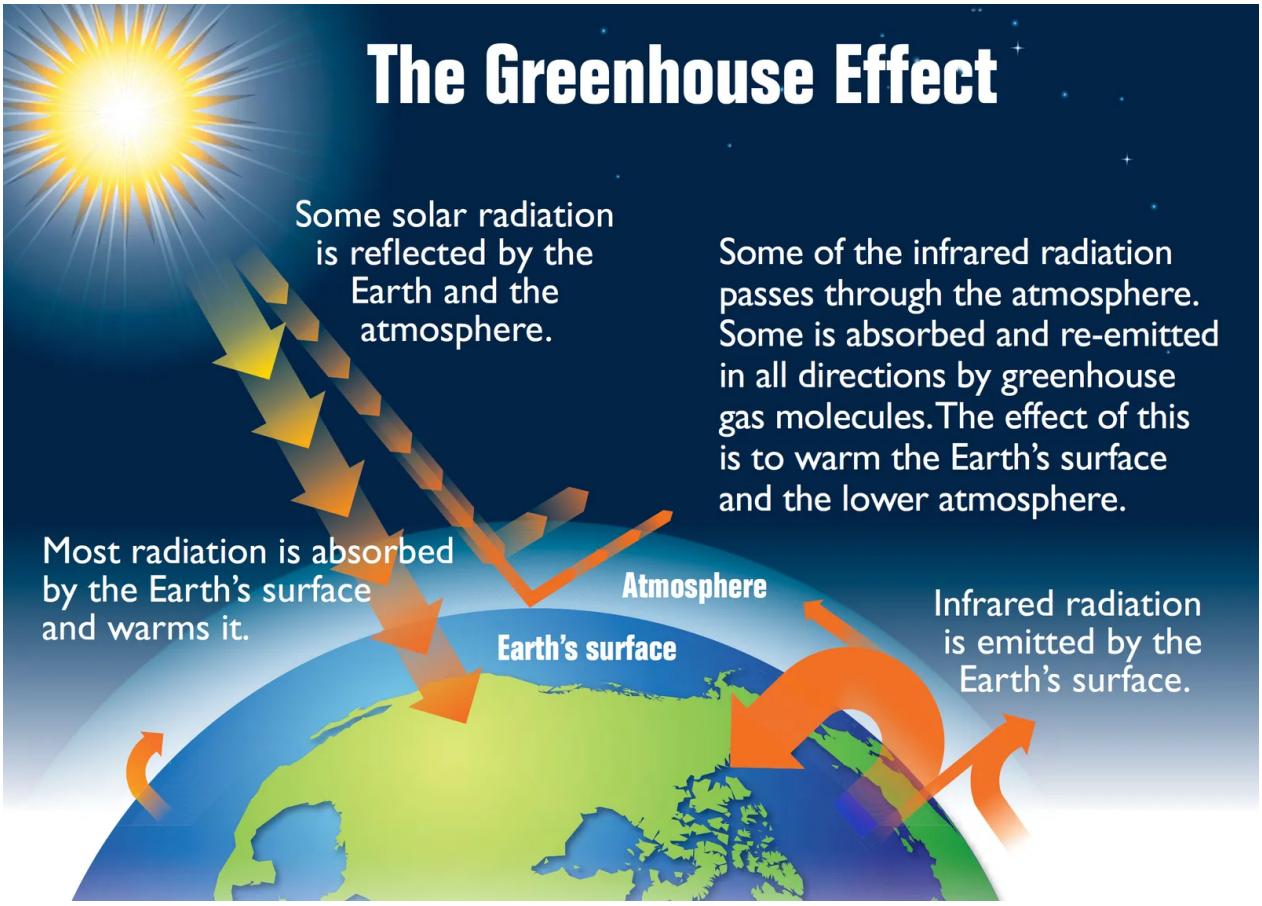
Drivhuseffekt

Af Lennart Kiil



Drivhuseffekten: Solens stråling varmer jordoverfladen, og drivhusgasserne i atmosfæren holder på en del af den varme, Jorden stråler ud igen. Diagram fra det amerikanske miljøagentur EPA.

US EPA. Public domain. Wikimedia Commons.

Drivhusgasser i atmosfæren som holder på Jordens varme. Drivhuseffekten holder på varmen i atmosfæren, men tillader samtidigt at sollys trænger igennem.

Når sollyset rammer Jordens overflade, bliver en del af det absorberet af overfladen og omdannet til varme. Denne varme bevæger sig udad igen, men stoppes af drivhuseffekten og fanges i atmosfæren. Fordi varmen således får sværere ved at forsvinde ud i verdensrummet, bliver Jordens atmosfære og overflade varmere, end de ville have været uden denne isolerende drivhuseffekt. Ændringer i graden af isolering vil føre til klimaændringer.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Betegnelsen drivhuseffekt stammer fra processen beskrevet ovenfor. Et drivhus fungerer på en lignende måde ved at opfange varmen fra sollyset inde i huset. Drivhuseffekten fanger i stedet varmen i atmosfæren. Den fremherskende teori om den nuværende globale opvarmning er, at menneskets udledning af drivhusgasser har forstærket drivhuseffekten og derved medført stigende temperaturer. Drivhuseffekten er meget vigtig i forhold til klima og vejr. Uden drivhuseffekten ville den gennemsnitlige temperatur ved Jordens overflade være 33°C koldere end nu. Liv, som vi kender det, ville ikke være muligt. Drivhuseffekten skyldes drivhusgasser. Høje skyer bidrager også til drivhuseffekten.

Den mest betydningsfulde drivhusgas for klimaet er vanddamp. Men det er kuldioxid, CO_2, som er den vigtigste årsag til den *aktuelle* klimaændring. Det skyldes, at menneskets aktivitet, især siden den industrielle revolution, har medført en markant stigning i CO_2 indholdet i atmosfæren. Menneskelig aktivitet har ligeledes øget koncentrationen af en anden stærk drivhusgas, nemlig metan, CH_4.

Drivhusgasser kan sammenlignes på deres global warming potential (GWP-værdi), hvor CO_2 bruges som standard. Gassernes GWP-værdi udtrykkes derfor i carbon dioxide equivalents.

Den del af drivhuseffekten, som skyldes menneskelig aktivitet, kaldes menneskeskabt drivhuseffekt. Det kaldes også nogle gange for *forstærket* drivhuseffekt. Det meste af den menneskeskabte drivhuseffekt skyldes afbrændingen af fossile brændstoffer, og den deraf følgende udledning af drivhusgasser.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/drivhuseffekt

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Drivhuseffekt". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/drivhuseffekt, hentet 17. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node